

Verantwoordelijk team

Werkgroep Evaluatie Vergaderstelsel

Nummer

Kenmerk

Raad d.d.

27 november 2019

Paragraaf begroting

Portefeuillehouder

Steller

Joyce le Comte

Datum

7 oktober 2019

Onderwerp

**Aanpassingen raadsregelingen n.a.v.
Evaluatie Vergaderstelsel 2019**

Geadviseerd besluit

- A. In te stemmen met het aangepaste Reglement voor de vergaderingen van de gemeenteraad en andere werkzaamheden van de raad van gemeente Renkum 2019, inclusief Toelichting;
- B. In te stemmen met de aangepaste Verordening Raadscommissies gemeente Renkum 2019, inclusief Toelichting;
- C. In te stemmen met de Spelregels voor Raadsontmoetingen van de gemeente Renkum 2019, inclusief Toelichting;
- D. In te stemmen met de afhandeling van de overige aanbevelingen uit de evaluatie.

Inleiding

Sinds 2018 hanteert gemeente Renkum een nieuw vergaderstelsel. In 2019 is het vergaderstelsel geëvalueerd. De werkgroep die de evaluatie heeft gedaan, is met een aantal concrete aanbevelingen gekomen. Deze aanbevelingen zijn na bespreking met raads- en commissieleden en na voorgelegd te zijn aan het college, verwerkt in de nu voorliggende raadsregelingen.

Eerder heeft u al op 30 oktober jl. het 'Protocol geheimhouding, beslotenheid en vertrouwelijkheid Gemeente Renkum 2019' vastgesteld. Hiermee bent u tegemoet gekomen aan de behoefte om buiten het formele kader van een commissie (camera's, verslag, vergaderorde) tot een uitwisseling van informatie, feiten, ideeën en meningen te komen.

Tevens heeft u toen besloten de eerste (vragen)termijn in de raadscommissie te laten vervallen.

Beoogd effect

Het vaststellen van de drie raadsregelingen is het sluitstuk van de Pilot 'modernisering en verbetering van het vergaderstelsel'. Hiermee zijn de regels die zouden moeten leiden tot de gewenste effecten, zoals beschreven in het Rapport Modernisering Vergaderstelsel, in de raadsregelingen vastgelegd:

- Een *grotere en effectievere betrokkenheid* van inwoners bij het politieke proces: de mogelijkheid voor inspreken worden verplaatst naar en versterkt in een eerdere fase in de besluitvorming, wanneer er meer ruimte is om rekening te houden met de inbreng van inwoners. Daarnaast kunnen (groepen) inwoners ook zelf voorstellen doen aan de raad.

- Een versterking van de beeldvormende fase: raadsleden worden al in een eerdere fase geïnformeerd over beleidsvoornemens, of onderwerpen. Zo kan beeldvorming over een bepaald onderwerp of thema als al plaatsvinden voordat deze is uitgekristalliseerd in een concreet voorstel.
- Een efficiëntere en effectievere manier van vergaderen: met de introductie van de Raadsontmoetingen worden de Raadscommissies ontlast. In de Raadscommissies hoeven bijvoorbeeld geen lange presentaties meer gehouden te worden.

Toelichting op de beslispunten/ argumenten

Gedurende de pilot is een aantal artikelen van de raadsregelingen aangepast om tegemoet te komen aan het doel dat voor ogen stond met de modernisering van het vergaderstelsel.

In dit voorstel wordt u gevraagd om in te stemmen met de definitieve aanpassing van de diverse (voor de pilot aangepaste) regels naar aanleiding van de evaluatie van de pilot.

A. *Reglement voor de vergaderingen van de gemeenteraad en andere werkzaamheden van de raad van gemeente Renkum 2019*

- Artikel 1 Begripsbepalingen. Dit artikel wordt aangevuld met de volgende begrippen: interne en externe Raadsontmoeting.
- *Artikel 4 agendacommissie*. Toegevoegd is lid 12 waarin staat geregeld dat verzoeken van raadsleden en -fracties tot het agenderen van onderwerpen vergezeld moeten gaan van een toelichting op het verzoek en een behandelvoorstel. Dit was al een ongeschreven regel, echter op verzoek van de agendacommissie is deze regel vastgelegd in het reglement.
- *Artikel 4 agendacommissie*. Toegevoegd is tevens lid 16 dat regelt dat er voor elke externe Raadsontmoeting drie raads- en/of commissieleden optreden als gastgever.
- *Artikel 16a spreekrecht burgers*. Het burgerspreekrecht in de Raadsvergadering komt ook na de pilot niet meer terug. Inwoners hebben nog steeds op twee momenten het recht om in te spreken, namelijk bij de Raadsontmoetingen over niet geagendeerde onderwerpen en bij de Raadscommissies over zowel geagendeerde als niet geagendeerde onderwerpen. Hiermee is het insprekrecht verruimd en effectiever geworden omdat fracties in een Raadsontmoeting of Raadscommissie (nog) geen definitief standpunt hebben bepaald.

B. *Verordening op de Raadscommissies 2019*

- Artikel 1 Begripsbepalingen. Dit artikel wordt aangevuld met de volgende begrippen: interne en externe Raadsontmoeting.
- Artikel 2 Instelling Raadscommissies. De specifiek geduide Raadscommissies 'Inwoners', 'Leefomgeving' en 'Bedrijvigheid' worden definitief vervangen door twee Raadscommissies.
- Artikel 4: samenstelling. Toegevoegd is de eis dat door de raad op voordracht van de fracties benoemde commissieleden de eed of belofte afleggen in de raadsvergadering waarin zij benoemd worden
- Artikel 9 Vergaderfrequentie. De vaste vergaderdagen voor de Raadscommissies zijn dinsdag en woensdag, in de tweede week van de maand. De aanvangstijd voor de commissies van dinsdag en voor de woensdag is 20.00 uur en eindigen om 23.00 uur. De commissies vinden plaats in de raadzaal van het gemeentehuis.
- Artikel 16 Spreekrecht inwoners. Het insprekrecht voor Inwoners in de Raadscommissies geldt voor geagendeerde en niet geagendeerde onderwerpen. Dit is ten opzichte van de pilot een uitbreiding. Immers tijdens de pilot kon in een Raadscommissie alleen worden ingesproken over onderwerpen die op de agenda stonden.
- Artikel 19 Aantal spreektermijnen. Is aangepast conform het raadsvoorstel dat in de raad van 30 oktober jl. is behandeld en dit betekent dat de beraadslaging over een onderwerp of voorstel in ten hoogste twee termijnen geschiedt.

C. *Spelregels Raadsontmoetingen gemeente Renkum 2019*

- Spelregel 1 Begripsbepalingen. Dit artikel wordt aangevuld met de volgende begrippen: interne en externe Raadsontmoeting.

- Spelregel 2 Doelstelling Raadsontmoeting. Toevoeging “ex- en interne Raadsontmoetingen.
- Spelregel 3 Samenstelling en rol raads- en commissieleden. Om flexibeler om te gaan met de zaalopstelling is de regel dat er maximaal twee leden deelnemen aan een Raadsontmoeting losgelaten. Om het gesprek in een externe ontmoeting niet dood te slaan is de zinsnede dat er geen discussie mag plaatsvinden, verandert in “debat”. Tot slot is toegevoegd dat leden zich bij externe raadsontmoetingen onthouden van richtinggevende uitspraken.
- Spelregel 4 De voorzitter. Lid 1 is komen te vervallen, immers het reglement van orde bepaalt al hoe voorzitters worden benoemd. Aan lid 3 is toegevoegd dat de voorzitters samen met de portefeuillehouders en externe deelnemers de Raadsontmoetingen voorbereiden.
- Spelregel 5 De griffie. Aan dit artikel is toegevoegd dat de griffie de voorzitter ondersteunt bij het voorbereiden van de Raadsontmoeting.
- Spelregel 6 Aanwezigheid en deelname wethouders, burgemeester en ambtenaren. Lid 1 bepaalt dat collegeleden aanwezig zijn tijdens de interne Raadsontmoeting waarvoor zij zelf een onderwerp hebben aangedragen.
- Spelregel 10 Openbaarheid en openbare kennisgeving. Lid 5 verwijst naar het Protocol geheimhouding, beslotenheid en vertrouwelijkheid gemeente Renkum 2019.
- Spelregel 12 Insprekrecht inwoners. Lid 4 bepaalt dat de behandeling van een onderwerp niet tot een debat mag leiden. Het woord discussie is hiermee door debat vervangen.
- Spelregel 14 Opening Raadsontmoeting, quorum en presentielijst. Lid 2 regelt dat de agendacommissie het aangewezen orgaan is om de zaalopstelling te bepalen en er zo voor te zorgen dat externe Raadsontmoetingen het gewenste informele karakter krijgen. Bij interne Raadsontmoeting overlegt de voorzitter de zaalopstelling met de wethouder/ambtelijke organisatie. Lid 5 geeft de agendacommissie de mogelijkheid om data van Raadsontmoetingen en Raadscommissies te plannen naar het aanwezige aanbod.
- Spelregel 18 Ontvangen gasten bij een externe Raadsontmoeting. Dit is een nieuwe spelregel. Hierin wordt de behoefte aan goed gastgeverschap geregeld. Voor elke externe Raadsontmoeting worden drie raads- en/of commissieleden door de agendacommissie verzocht de rol van gastgever in te vullen.

D. Overige aanbevelingen uit de evaluatie

- Faciliteiten: Om het succes van het nieuwe vergaderstelsel positief te beïnvloeden, zijn op termijn moderne(re) faciliteiten in de raadzaal nodig. Een nieuwe geluidsinstallatie alleen is dan niet voldoende. Het gaat dan om faciliteiten die nodig zijn om het vergaderstelsel te ondersteunen. Te denken valt hier aan 2 beamers en 2 projectieschermen, voldoende aansluitmogelijkheid voor laptop/iPad, stemmen met stemkastje, een klok die de spreektijd aangeeft, e.d. Gelet op de huidige financiële situatie en de mogelijke ontwikkelingen rondom het gemeentehuis heeft de werkgroep gemeend deze aanbeveling nu nog niet uit te werken.
- Informele settingen: Uitgangspunt van dit voorstel is dat de agendacommissie per onderwerp de setting van een Raadsontmoeting kan bepalen. Het voorstellen en vastleggen van verschillende vormen/settingen werkt weer beperkend. Elke vorm is bovendien arbitrair. Beter is de verantwoordelijkheid daar te leggen waar deze het beste tot zijn recht komt, namelijk bij de agendacommissie die a-politiek, technisch uitvoerend en ondersteunend is aan de raad.
- Uitzenden en verslaan Raadsontmoetingen: De Werkgroep heeft de voor- en nadelen van live uitzenden van Raadsontmoetingen en het maken van een verslag afgewogen en is tot de conclusie gekomen dat dit afbreuk doet aan de informele sfeer van de Raadsontmoetingen. Het is en blijft aan de deelnemers zelf om zorg te dragen dat de bijdragen worden opgepakt en eventueel verder in procedure worden gebracht. Behalve de principiële reden dat het informele karakter van een Raadsontmoeting het zwaarste weegt, spelen ook praktische en budgettaire bezwaren mee. Wanneer een Raadsontmoeting wordt uitgezonden is het (bijna) niet mogelijk te variëren met de zaalopstelling. In elk geval niet zonder meer kosten aan de opname apparatuur. Bovendien dienen gearchiveerde uitzendingen voorzien te worden van ondertiteling. Ook dit brengt een kostenplaatje met zich mee. Wat betreft het maken van een verslag legt dit beslag op de uren van de griffie.
- Communiceren Raadsontmoetingen richting inwoners: De werkgroep heeft op 23 september 2019 een gesprek gehad met communicatie over de communicatie rondom Raadsontmoetingen. Zie

verder onder het kopje communicatie. De griffier bevestigt per e-mail deelname aan een externe raadsontmoeting en zet hierbij de spelregels uiteen zodat iedere deelnemer op de hoogte is van wat hem/haar te wachten staat.

- Lange Termijn Agenda (LTA): Is in de agendacommissie van 18 september jl. aan de orde gesteld. Toegezegd is dat er eind 2019 een LTA ligt die de agendacommissie kan gebruiken bij het bepalen van de agenda's voor de raadsbijeenkomsten.
- Werkwijze m.b.t. introduceren onderwerp bespreken met voorzitters: De griffie neemt een introductietekst op in de annotaties voor de voorzitters.
- Nieuwe opstelling raadsvergadering: Een voorstel ligt klaar. Dit dient conform het Reglement van orde door de voorzitter voorgelegd te worden aan de fractievoorzitters. Art. 15 Reglement luidt: Indien daartoe aanleiding bestaat, kan de voorzitter de indeling herzien na overleg in het fractievoorzittersoverleg.
- Onderzoek de wenselijkheid en haalbaarheid van het gebruik van een interruptiemicrofoon: Voor nu heeft de werkgroep gemeend deze aanbeveling nog niet uit te werken.
- Onderzoek de invoering van spreektijden: Aangezien het instellen van spreektijden nu ook al mogelijk is, is het niet nodig hiervoor extra regels in het leven te roepen.
- Onderzoek de behoefte aan staand vergaderen in externe en interne raadsontmoetingen: Zie bij Informele settings.
- Onderzoek het organiseren van een debattraining: Bij behoefte van raadsleden kan de opleiding hiervoor betaald worden vanuit de fractiebudgetten. Er wordt geen raadsbrede opleiding/ training verzorgd.
- Workshop open vragen stellen en uitleg raadsregelingen: Worden meegenomen in het opleidingsplan dat de griffie opstelt.
- Onderzoek het maken van afspraken over de behandeling van de financiële stukken: Is opgepakt door Fractievoorzittersoverleg en agendacommissie in overleg met de organisatie.
- Onderzoek of de regel kan worden geschrapt dat er in de eerste termijn niet mag worden geïnterrupteerd: Dit betreft een ongeschreven regel en kan besproken worden met de technisch voorzitter van de raad.

Kader

Op grond van artikel 16 Gemeentewet is de raad verplicht een reglement van orde voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden vast te stellen. Het vaststellen van de raadsregeling betreft i.c. dus een exclusieve raadsbevoegdheid. Hoe het onderliggende vergaderstelsel eruit ziet, is aan de raad zelf.

Draagvlak

De werkgroep Evaluatie Vergaderstelsel heeft haar conclusies en aanbevelingen voorgelegd aan de raads- en commissieleden tijdens de raadsontmoeting van 8 mei 2019. In de raadscommissie van 11 juni 2019 zijn de uitkomsten besproken. Het advies van de raadscommissie aan de raad luidde toen onder andere dat er op korte termijn een raadsvoorstel in de raad diende te worden gebracht om de geheimhouding rondom de raadsontmoeting te regelen en om de eerste (vragen)termijn in de Raadscommissie te schrappen. De leden van de werkgroep is gevraagd om een en ander op te pakken. Na overleg met o.a. de agendacommissie is ervoor gekozen de overige aanbevelingen uit het evaluatierapport in de cyclus van november voor te leggen aan de raadscommissie en de raad. Dit voorstel ligt nu voor.

Aanpak/Uitvoering

Wanneer uw raad akkoord gaat met dit voorstel worden de raadsregelingen gepubliceerd en tevens bekend gemaakt via de website van de gemeente Renkum.

Kanttekeningen

Na de raadsverkiezingen van maart 2022 worden de raadsregelingen weer tegen het licht gehouden. Hierbij worden de nieuwe modelregelingen van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) tevens naast de raadsregelingen gelegd.

Communicatie

- Als uw raad akkoord is met dit voorstel worden de raadsregelingen gepubliceerd.
- In januari 2020 plaatsen we met regelmaat een oproep in Rijn en Veluwe en op de facebookpagina van gemeente Renkum, waarin we inwoners attenderen op de Raadsontmoetingen.
- De griffie levert de tekst voor de oproep aan. Communicatie plant de oproepen in (om de twee weken) voor het gemeentenuws en facebook.
- Halverwege de periode neemt communicatie contact op De Gelderlander en RenkumNieuws voor een artikel over de externe Raadsontmoetingen.

Financiële consequenties

De financiële consequenties voor de korte termijn zijn:

- Kosten voor het vergaderen op locatie (huurkosten, koffie en thee, inzet bodes). De kosten hiervan kunnen voorlopig gedekt worden uit het raadsbudget (representatie).
- Op termijn de kosten voor verdubbelde projectiemethoden (2 beamers en 2 projectieschermen).

Juridische consequenties

Met dit voorstel wordt aangesloten bij de uitkomsten van de Evaluatie Vergaderstelsel en hetgeen hierover is besproken in de raadscommissie van 11 juni 2019. Er staat geen mogelijkheid open voor bezwaar en beroep tegen uw besluit.

WMO-aspecten

N.v.t.

Duurzaamheid

N.v.t.

Effect op vermindering regeldruk

Alleen deze raadsregelingen zijn na uw besluit vigerend.

Alternatieven

In het Evaluatierapport worden meerdere alternatieven gezien.

Bijlagen

- Bijlage 1: Transponeringstabel Reglement van Orde